

[Hølvog Petersen.]

synspunkter, der kan gå ind i kommissoriet for en sådan kommission, og jeg håber, at denne gode vilje vil være til stede.

Kaj Rasmussen: Forslaget om nedsættelse af en kommission til undersøgelse af arbejdspladsernes problemer er jo enslydende med det forslag, vi behandlede i sidste folketingsår, og for mit vedkommende skal jeg derfor henlede opmærksomheden på de bemærkninger, jeg fremførte ved forslægets behandling dengang.

Herudover er der måske grund til at prøve på at klare definitionen af begreberne økonomisk demokrati og industrielt demokrati. Det forekommer mig nemlig, at vi sidste år havde en vis uklarhed på dette felt, og jeg mener også i al almindelighed, at vi kan sige, at vi har en vis sammenblanding af disse begreber, når vi taler om disse spørgsmål.

Industrielt demokrati betyder ganske enkelt efter min opfattelse, at alle ansatte, ligegyldigt hvilken stilling i virksomheden de måtte befinde sig i, ved drejebænken, på kontoret eller i butikken, får medindflydelse og medbestemmelsesret over de forhold, som vedrører dem selv og deres virksomhed, og dette gælder i samme grad statslige og kommunale virksomheder. Det er jo ikke et rent slagord, når det ofte hævdes, at demokratiet har en tendens til at standse ved fabriksporten.

Økonomisk demokrati derimod betyder, at alle de ansatte på samme måde får andel i udbyttet af den stigende produktion, som ikke kun skal komme aktionærerne og direktørerne til gode. Den vældige omformningsproces, der i disse år foregår i det danske samfund: en udvikling fra landbrugsland til et stærkt avanceret industrisamfund med alt, hvad dette indebærer af rationalisering, mekanisering og på længere sigt automation, skulle jo meget gerne bidrage til et økonomisk demokrati, hvor virksomheden, de ansatte og forbrugerne hver får deres rimelige part af de fælles anstrengelser.

Denne definition af begreberne industrielt demokrati og økonomisk demokrati er måske nok en smule forenklet, men alligevel synes jeg, den er god nok i den sammenhæng, hvorunder vi i dag her i folke-

tinget taler om rimeligheden af at nedsætte en kommission til undersøgelse af det industrielle demokratis problematik.

I det historiske lys er sandheden vel den, at vi alle bliver mere og mere afhængige af hinanden, og denne gensidige afhængighed har fundet udtryk i en rig udvikling på mange af samfundslivets områder. Det politiske demokrati er i det store og hele veludviklet, der er også sket en del på det kulturelle område, selv om man nok af og til kan overraskes. På det uddannelsesmæssige område er vi inde i en demokratiseringsproces, som må hilses med den allerstørste glæde. Men så kan man jo stille det spørgsmål: hvordan forholder det sig med erhvervslivets strukturelle organisation, og hvorfor rejses kravet om industrielt demokrati med den fornyede kraft, som er tilfældet, og som vi har oplevet i ganske særlig grad i de seneste år? Ja, for mig at se hænger det ganske enkelt sammen med, at til eksempel socialdemokratiet og dansk fagbevægelse i fællesskab har løst en lang række livsnødvendige opgaver, hvis løsning har frigjort kræfter til at gå i gang med den målsætning, som vi nu stiler efter, og det industrielle demokrati er jo en målsætning, ikke uløselig, men på den anden side tror jeg heller ikke, løsningen ligger lige om hjørnet.

Den opmærksomme iagttagelse af samfundsudviklingen må erkende, at fagforbundene på årets kongresser har interesseret sig levende for problemet og vedtaget enstemmige resolutioner, ligesom mit parti på årets kongres brugte megen tid til drøftelse af spørgsmålet på baggrund af et, det skal jeg indrømme, ganske fortrinligt oplæg af det tidligere ærede medlem af det høje ting, hr. Hans Rasmussen. Socialdemokratiets kongres vedtog da også en udtalelse, som meget konkret peger på væsentlige sider af problemerne omkring det industrielle demokrati, og nu har partiet og fagbevægelsen i fællesskab nedsat et udvalg til at beskæftige sig med spørgsmålet.

Samarbejdsudvalgene er jo nu ved at være i gang med deres opgave, og jeg kan da sige for mit vedkommende, at jeg er helt enig med den højtærede minister, når han siger, at det ville være ganske naturligt, og det ville vel også være rimeligt, om man lod hovedorganisationernes